

การรับรู้ของภาคีการท่องเที่ยวตามโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก
ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

THE PERCEPTION OF TOURISM STAKEHOLDERS IN THE EASTERN
ECONOMIC CORRIDOR DEVELOPMENT (EEC) TOWARD
THE SUSTAINABLE TOURISM

ประเมษฐ์ บุญนำศิริกิจ *

Poramet Boonnumsirikij

สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Tourism Department, Business Administration Faculty, Ramkhamhaeng University

Received: 31 March 2021

Accepted: 25 May 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการรับรู้ข่าวสารข้อมูลของภาคีการท่องเที่ยวในการเตรียมการรองรับการพัฒนาของการท่องเที่ยวต่อโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก 2) ศึกษาการรับรู้ของแนวคิดด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของภาคีการท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดทำแผนการพัฒนาแนวระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ภาคีการท่องเที่ยวที่ปฏิบัติงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 386 ตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ผลการวิจัยใช้สถิติพรรณนาและสถิติอนุมานประกอบด้วยสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย ระดับความคิดเห็นของภาคีที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยวอยู่ระหว่างระดับมากถึงปานกลาง พิจารณารายด้านพบว่า ทักษะติดต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก การรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการท่องเที่ยว

* ผู้ประสาน: ประเมษฐ์ บุญนำศิริกิจ

อีเมล: poramet.b@rumail.ru.ac.th

อย่างยั่งยืนและแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งภาพรวมและปัจจัยรายด้านได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว ด้านการสร้างเชื่อมั่นต่อนักท่องเที่ยว และด้านการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ภาคีการท่องเที่ยว, การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร, การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the level of information perception from tourism stakeholders toward the development of the EEC tourism plan 2) to study the level of sustainable tourism from tourism stakeholders toward the development of EEC tourism plan. The population and sample of the study comprised 386 the tourism stakeholders who worked in EEC. A questionnaire was designed to collect data. Descriptive and independent sample t-test, one way ANOVA and Pearson's Correlation were employed to analyze data. The results found that the levels of opinion from tourism stakeholders were moderate and high. In each aspect the opinion toward sustainable tourism and tourism plan was high, but the information perception was moderate. The results of Pearson's correlation between the sustainable tourism perception for overall dimension of the tourism development plan and each dimension including infrastructures/ facilities, development of people, tourist reliability and development of tourism resources quality showed a low correlation with a significance level of 0.05.

Keywords: Tourism stakeholders, Information perception, Participation to tourism development, Sustainable Tourism

บทนำ

การท่องเที่ยวมีบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ในขณะที่นโยบายของรัฐบาลที่ต้องการสนับสนุนและส่งเสริมภาคการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงศักยภาพและสนองความต้องการของภาคการท่องเที่ยว นโยบายที่สำคัญได้แก่การกำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยรัฐบาลโดยมติคณะรัฐมนตรีเห็นชอบโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง จากนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมต่าง ๆ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจอนาคตของประเทศ รวมถึงภาคบริการที่ยังได้รับการวางเป็นยุทธศาสตร์ อาทิเช่น การพัฒนาท่าเทียบเรือเฟอร์รี่ เรือสำราญ และการซ่อมแซมบำรุงรักษาเรือยอชต์ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ขณะที่พื้นที่ดังกล่าวได้มีการประกาศเป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก (Active Beach) ประกาศเป็นแผนเป็นแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว (พ.ศ. 2559 – 2563) ประกอบด้วย จันทบุรี ชลบุรี ตราด และระยอง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) พื้นที่บางส่วนซ้อนทับกับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะพื้นที่ที่ทับซ้อนนั้นอาจเกิดความสับสนของเจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ อาจก่อให้เกิดการพัฒนาที่ขัดกันในการดำเนินโครงการและตัวชี้วัดของแต่ละแผนงาน ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวขาดเอกภาพและไม่เป็นไปตามเป้าหมายการบูรณาการในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคตโดยเฉพาะมิติการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เป็นหนึ่งในเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ประเทศไทยได้ลงนามในข้อตกลงร่วมกันกับประเทศภาคีสหประชาชาติ จึงมีจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรมีการศึกษาวจัยเพื่อให้ทราบถึงการรับรู้ของภาคการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกทั้งสามจังหวัดเพื่อให้สามารถเข้าใจบริบทของการท่องเที่ยวในพื้นที่ และเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นสู่ความยั่งยืน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนปี พ.ศ. 2573 ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับการรับรู้ข่าวสารข้อมูลของภาคีการท่องเที่ยวในการเตรียมการเพื่อรองรับการพัฒนาของโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เขตพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรีและระยอง
2. ศึกษาระดับการรับรู้แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของภาคีการท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดทำแผนการพัฒนาแนวเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เขตพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรีและระยอง

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตทางประชากร ได้แก่ ภาคีผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ผู้แทนภาครัฐทั้งจากส่วนกลางที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ ข้าราชการประจำสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด หรือบุคลากรในสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในพื้นที่ ข้าราชการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการท่องเที่ยวและรวมถึงผู้ให้บริการท่องเที่ยวเช่น เจ้าของธุรกิจโรงแรมที่พักและพนักงาน เจ้าของธุรกิจร้านอาหารและพนักงานที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์หรือผู้นำเที่ยว ผู้ประกอบการกิจการหรือพนักงานที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาการศึกษา 1 ปี โดยได้รับการอนุมัติให้ดำเนินการเดือนกุมภาพันธ์ 2561 และดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนมกราคม 2562

ขอบเขตพื้นที่ในการศึกษา พื้นที่ตามประกาศพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 2/2560 เรื่องการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 19 ง ลงวันที่ 17 มกราคม 2560 ในข้อ 1 “พื้นที่ในบริเวณจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง”

ขอบเขตด้านตัวแปร ประกอบด้วยการรับรู้ข่าวสาร การมีส่วนร่วม การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในการวิจัยครั้งนี้มีการกำหนดตัวแปรจากการทบทวนวรรณกรรมได้แก่ การที่หน่วยงาน สกรศ. หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือภาคีการท่องเที่ยว มีทั้งหมด 6 ด้านประกอบด้วย 1) รับทราบข้อมูลข่าวสารจากสื่อสารมวลชนส่วนกลาง

2) รับทราบข้อมูลข่าวสารจากสื่อสารมวลชนในท้องถิ่น 3) รับทราบข้อมูลข่าวสารจากเอกสารชนิดต่าง ๆ 4) รับทราบข้อมูลข่าวสารจากการออกเผยแพร่โดยตรง 5) รับทราบข่าวสารข้อมูลจากบุคคล และ 6) รับทราบข่าวสารข้อมูลจากช่องทางออนไลน์

การมีส่วนร่วม ในการวิจัยในครั้งนี้มีการกำหนดตัวแปรจากการทบทวนวรรณกรรม คือ การที่ได้เปิดโอกาสให้มีการดำเนินการ ปฏิบัติงาน หรือเป็นส่วนหนึ่งของงาน โดยสถาบันพระปกเกล้าได้กำหนดระดับการมีส่วนร่วมไว้ 6 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับการให้ข้อมูล 2) ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน 3) ระดับการปรึกษาหารือ 4) ระดับการวางแผนร่วมกัน 5) ระดับการร่วมปฏิบัติการ และ 6) ระดับการควบคุมโดยประชาชน

การทอ่งเกี่ยวข้องอย่างยั่งยืนในการวิจัยมีการกำหนดตัวแปรตามที่ได้ทบทวนวรรณกรรม หมายถึงใช้แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและแนวปฏิบัติเพื่อการอนุรักษ์และรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน ประกอบด้วย 1) คำนึงถึงผลทางเศรษฐกิจ 2) คำนึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรม 3) คำนึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อม 4) คำนึงถึงความสงบ สันติสุขและสันติภาพ 5) คำนึงถึงคุณภาพชีวิต และ 6) มีการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยว

การจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในการวิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมจึงได้กำหนดตัวแปรที่หมายถึงการใช้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) 1) ด้านการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว 2) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/สิ่งอำนวยความสะดวก 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านการสร้างเชื่อมั่น และ 5) ด้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (คณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2560)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่มีระดับการศึกษาตัวแปรเป็นการวิจัยเพื่อการสำรวจ (Exploratory Research) โดยชนิดข้อมูลในการศึกษาเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Research) และลักษณะของการศึกษาตัวแปรเป็นลักษณะเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ภาคีด้านการท่องเที่ยวที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานภาคชุมชน ที่อยู่ใน

ส่วนกลางหรือในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าว ทั้งนี้ยังไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงได้ใช้สูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากกรณีไม่ทราบจำนวนประชากร (Cochran, 1953) จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้จากสูตรคำนวณเมื่อแทนค่าที่ได้คือมีจำนวน 385 ตัวอย่างตามสูตรข้างต้น จากนั้นจึงกำหนดวิธีการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งใช้วิธีการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ประกอบด้วยขั้นแรก (Primary Stage) ใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้พื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ตั้งอยู่ในจังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา และขั้นที่สอง (Secondary Stage) ใช้วิธีการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิในการวิจัยนี้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษานี้ได้มีการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยหลัก โดยการสร้างแบบสอบถามนั้นมีการกำหนดข้อคำถามและคำตอบเป็นทั้งปลายปิดและปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้มีการตอบได้อย่างอิสระในสำหรับการให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก มีเนื้อหาทั้งหมด 4 ส่วน ก่อนการนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลมีการทดสอบความเที่ยงตรงใช้วิธีการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ผลที่ได้ทุกข้อคำถามมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า 0.5 ตามเกณฑ์การนำไปใช้ (พิศิษฐ์ ดันชาวนิช และ พนา จินดาศรี, 2561) จากนั้นนำไปทดสอบความเชื่อมั่นความเชื่อมั่นโดยหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha Coefficient) จำนวน 30 ชุด ผลการทดสอบได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาจากการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับที่ 0.949 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ 0.7 (อารยา องค์กรเอี่ยม และ พงศ์ธรรา วิจิตเวชไพศาล, 2561)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ลงเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วจากภาคีการท่องเที่ยวทั้ง 3 จังหวัดในเขตระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกและแบบสอบถามบางส่วนได้กระจายผ่านระบบออนไลน์ ให้กับภาคีการท่องเที่ยวในพื้นที่ เมื่อเก็บแบบสอบถามในแต่ละวันมีการตรวจสอบและลงข้อมูลในคอมพิวเตอร์จนครบจำนวนที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Quantitative Statistic) และ สถิติเชิงอนุมาน (Statistics

to Estimate Quantitative) ประกอบด้วยสถิติเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร (t-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และการวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ค่าระดับความสัมพันธ์ของค่า r (Salkind, 2000) มีดังนี้

ค่าระดับความสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.81 – 0.99	สูงมาก (Very Strong)
0.61 – 0.80	ค่อนข้างสูง (Strong)
0.41 – 0.60	ปานกลาง (Moderate)
0.21 – 0.40	ค่อนข้างต่ำ (Weak)
0.01 – 0.20	ต่ำมาก (Very Weak)

สรุปผลการวิจัย

ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์เชิงเนื้อหาแล้ว มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 386 ตัวอย่าง สามารถจำแนกได้ดังนี้ เพศ ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มีจำนวน 223 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 57.8 และเพศชายจำนวน 163 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 42.2 อายุ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 – 40 ปี มีจำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมามีอายุระหว่าง 41 – 55 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 อายุระหว่าง 18 – 25 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 และมีอายุสูงกว่า 55 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 ด้านจังหวัดปฏิบัติงานหรือมีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจากจังหวัดชลบุรี จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมาจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 และจังหวัดระยอง จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 ด้านการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าระดับปริญญาตรี จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมามีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 และการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 18.1 ด้านองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวมีหรือได้รับองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวจากประสบการณ์รวมถึงการสอนงานจากหัวหน้างานหรือเพื่อนร่วมงาน จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมามีหรือได้รับองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวจากการศึกษาด้วยตนเอง จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 มีองค์ความรู้

ด้านการท่องเที่ยว จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 และมีหรือได้รับองค์ความรู้จากการศึกษา หรือเข้ารับการอบรมมีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.3 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ระหว่าง 20,000 - 39,999 บาท จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่น้อยกว่า 20,000 บาท จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 60,000 บาทขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 40,000 - 59,999 บาท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9

ศึกษาระดับการรับรู้ข่าวสารข้อมูลของภาคการท่องเที่ยว มีปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ จังหวัดที่ปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยว และรายได้ที่ต่างกัน มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารประเภทต่าง ๆ แตกต่างกันไป มีผลดังนี้ ด้านเพศที่ต่างกัน มีการรับทราบข่าวสารข้อมูลจากช่องทางออนไลน์ที่แตกต่างกัน ด้านอายุที่ต่างกัน มีการรับทราบข่าวสารข้อมูลจากเอกสารและข่าวสารการเผยแพร่โดยตรง ที่แตกต่างกัน ด้านจังหวัดที่ต่างกัน มีการรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่แตกต่างกันในทุกประเด็น ทั้งจากสื่อมวลชน ส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น จากเอกสาร จากการออกเผยแพร่โดยตรง จากบุคคล และจากช่องทางออนไลน์ ที่แตกต่างกัน ด้านการศึกษาที่ต่างกัน มีการรับทราบข่าวสารข้อมูลจากสื่อมวลชนในท้องถิ่น จากเอกสาร จากการออกเผยแพร่โดยตรงจากบุคคล และจากช่องทางออนไลน์ ที่แตกต่างกัน ด้านองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวที่ต่างกัน มีการรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่แตกต่างกันในทุกประเด็น ทั้งจากสื่อมวลชนส่วนกลาง ส่วนท้องถิ่น จากการออกเผยแพร่โดยตรง จากบุคคล และจากช่องทางออนไลน์ ที่แตกต่างกัน ด้านรายได้ที่ต่างกัน มีการรับทราบข่าวสารข้อมูลจากสื่อมวลชนส่วนกลาง สื่อสารมวลชนส่วนท้องถิ่นจากบุคคล ที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1 สถิติสหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อภาพรวมของแผนฯ

ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	ภาพรวมแผนพัฒนาการท่องเที่ยว		
	r	Sig.	ความสัมพันธ์
คำนึงถึงผลทางเศรษฐกิจ	0.274	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรม	0.362	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อม	0.372	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพ	0.356	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงคุณภาพชีวิต	0.321	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
กำหนดปริมาณนักท่องเที่ยว	0.320	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
รวม	0.397	0.000***	ค่อนข้างต่ำ

*** ระดับนัยทางสถิติที่ระดับ 0.001

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนกับความสัมพันธ์กับภาพรวมนัยสำคัญทางสถิติที่ได้อยู่ที่ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.397 ตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์ นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.372 ด้านการคำนึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อม สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.362 ด้านการคำนึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรม สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.356 ด้านการคำนึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.321 ด้านการคำนึงถึงคุณภาพชีวิต ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.320 กำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.274

ตารางที่ 2 แสดงสถิติสหสัมพันธ์ด้านการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว

ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	ด้านการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว		
	r	Sig.	ความสัมพันธ์
คำนึงถึงผลทางเศรษฐกิจ	0.218	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรม	0.263	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อม	0.268	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพ	0.232	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงคุณภาพชีวิต	0.238	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
กำหนดปริมาณนักท่องเที่ยว	0.267	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
รวม	0.294	0.000***	ค่อนข้างต่ำ

*** ระดับนัยทางสถิติที่ระดับ 0.001

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ได้อยู่ที่ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.294 แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.268 ด้านการคำนึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.267 ด้านการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.263 ด้านการคำนึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.238 ด้านการคำนึงถึงคุณภาพชีวิต ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.232 ด้านการคำนึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.218

ตารางที่ 3 สถิติสหสัมพันธ์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	โครงสร้างพื้นฐาน/สิ่งอำนวยความสะดวก		
	r	Sig.	ความสัมพันธ์
คำนึงถึงผลทางเศรษฐกิจ	0.257	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรม	0.349	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อม	0.360	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพ	0.350	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงคุณภาพชีวิต	0.321	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
กำหนดปริมาณนักท่องเที่ยว	0.268	0.000***	ค่อนข้างต่ำ
รวม	0.377	0.000***	ค่อนข้างต่ำ

*** ระดับนัยทางสถิติที่ระดับ 0.001

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.377 แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.360 ด้านการคำนึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.350 ด้านการคำนึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.349 ด้านการคำนึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรมค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.321 ด้านการคำนึงถึงคุณภาพชีวิต

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.268 ด้านการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.257

ตารางที่ 4 สถิติสหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อแผนการพัฒนากการท่องเที่ยว

ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว		
	r	Sig.	ความสัมพันธ์
คำนึงถึงผลทางเศรษฐกิจ	0.234	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรม	0.326	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อม	0.322	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพ	0.373	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
คำนึงถึงคุณภาพชีวิต	0.314	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
กำหนดปริมาณนักท่องเที่ยว	0.308	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
รวม	0.372	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ

^{***} ระดับนัยทางสถิติที่ระดับ 0.001

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.372 แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.373 ด้านการคำนึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.326 ด้านการคำนึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรมค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.322 ด้านการคำนึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อมค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.314 ด้านการคำนึงถึงคุณภาพชีวิตค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.308 ด้านการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.234

ตารางที่ 5 สถิติสหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการท่องเที่ยวด้านการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	ด้านการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว		
	r	Sig.	ความสัมพันธ์
ค่านึงถึงผลทางเศรษฐกิจ	0.244	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
ค่านึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรม	0.347	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
ค่านึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อม	0.354	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
ค่านึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพ	0.340	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
ค่านึงถึงคุณภาพชีวิต	0.285	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
กำหนดปริมาณนักท่องเที่ยว	0.302	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
รวม	0.370	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ

^{***} ระดับนัยทางสถิติที่ระดับ 0.001

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติด้านการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.370 แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.354 ด้านการค่านึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อมค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.347 ด้านการค่านึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรมค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.340 ด้านการค่านึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.302 ด้านการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.285 ด้านการค่านึงถึงคุณภาพชีวิตค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.244

ตารางที่ 6 สถิติสหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	ด้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ		
	r	Sig.	ความสัมพันธ์
ค่านึงถึงผลทางเศรษฐกิจ	0.249	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
ค่านึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรม	0.294	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
ค่านึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อม	0.326	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
ค่านึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพ	0.255	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
ค่านึงถึงคุณภาพชีวิต	0.243	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
กำหนดปริมาณนักท่องเที่ยว	0.256	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ
รวม	0.321	0.000 ^{***}	ค่อนข้างต่ำ

^{***} ระดับนัยทางสถิติที่ระดับ 0.001

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติด้านการนำไปสู่การปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยว คำนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.321 แสดงว่าตัวแปร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้าน มีความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.326 ด้านค่านึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.294 ด้านค่านึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.256 ด้านการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.255 ด้านค่านึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.249 ด้านการค่านึงถึงผลทางเศรษฐกิจค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.243

อภิปรายผล

ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีผลกับการรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่แตกต่างกันในประเด็นด้านผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภูมิลำเนา และ ด้านองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวที่ ต่างกัน ส่งผลกับการรับรู้ข่าวสารข้อมูลในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ข่าวสารข้อมูลจากสื่อสาร มวลชนส่วนกลาง สื่อสารมวลชนส่วนท้องถิ่น สื่อประเภทเอกสาร สื่อที่ออกเผยแพร่โดยตรง (สื่อเฉพาะกิจ) สื่อบุคคล และสื่อออนไลน์ หรือสื่ออินเทอร์เน็ตที่แตกต่างกัน รองลงมาได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่ต่างกัน ส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่แตกต่างกัน ทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วยส่วนกลาง สื่อสารมวลชนส่วนท้องถิ่น สื่อประเภทเอกสาร สื่อที่ ออกเผยแพร่โดยตรง (สื่อเฉพาะกิจ) สื่อบุคคล และสื่อออนไลน์ หรือสื่ออินเทอร์เน็ต สอดคล้อง กับการศึกษาเรื่องการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการ ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (กุสุมา ภูเสถร์, 2553) ที่พบว่าการใช้สื่อที่หลากหลายส่งผลต่อการ รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกัน ลำดับต่อมาปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ที่ต่างกันส่งผลกับ การรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่แตกต่างกัน 4 ด้าน ประกอบด้วย สื่อสารมวลชนส่วนกลาง สื่อสาร มวลชนส่วนท้องถิ่น สื่อประเภทเอกสาร และสื่อประเภทบุคคล ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ที่ต่างกัน มีผลต่อการรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่แตกต่างกันเพียง 2 ด้านได้แก่ ด้านการรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลจากเอกสาร และจากการออกเผยแพร่โดยตรง และด้านปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยการรับรู้ข่าวสารข้อมูลที่แตกต่างกันเพียงหนึ่งด้านเท่านั้น ได้แก่ในด้านการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารสื่อออนไลน์ หรือสื่ออินเทอร์เน็ต ทั้งนี้การศึกษาในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับ

การศึกษาเรื่องกระบวนการและเครือข่ายการสื่อสาร เพื่อการจัดการสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน อุทยานแห่งชาติตะรุเตา และพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว (วัชรา บุรีศรี, 2551) และการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อ เพื่อการสื่อสารการตลาด กับความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมกรท่องเที่ยวไทย ในโครงการไทยเที่ยวไทย (วิลาวัลย์ เรื่องปฏิกรณ์, 2546) ที่ระบุว่าสื่อบุคคลนั้นมีความสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะสื่อประเภทโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาได้แก่หนังสือพิมพ์หรือสื่อสิ่งพิมพ์ และ ตามมาด้วยสื่อวิทยุแต่ในขณะเดียวกันจากการศึกษาในครั้งนี้ยังพบว่า ประเด็นด้านการรับรู้ ข่าวสารข้อมูลจากสื่อประเภทออนไลน์หรืออินเทอร์เน็ตมีความสำคัญมากกว่าในการศึกษา ในอดีตที่ผ่านมา อันเนื่องมาจากช่วงระยะเวลาที่ศึกษาครั้งก่อน ๆ นั้น มีปริมาณการใช้สื่อ ออนไลน์หรือสื่ออินเทอร์เน็ต มีจำนวนผู้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตหรือมีอุปกรณ์ที่เข้าถึงการใช้อินเทอร์เน็ตหรือออนไลน์ไม่เทียบเท่ากับในปัจจุบัน สอดคล้องกับการศึกษาการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ : กรณีศึกษาชุมชนพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี (บัวผิน โดทรัพย์, พวงเพ็ญ ชูรินทร์, จิตติมา จ้อยเจือ และ อโศก ศรีสวัสดิ์, 2562) ที่มีข้อเสนอแนะในการใช้สื่อออนไลน์หรืออินเทอร์เน็ตในการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ในการประชาสัมพันธ์

ทัศนคติการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย การคำนึงถึงผลทางเศรษฐกิจ การคำนึงถึงผลทางสังคมและวัฒนธรรม การคำนึงถึงผลทางสิ่งแวดล้อม การคำนึงถึงความสงบสุข สันติสุข และสันติภาพ การคำนึงถึงคุณภาพชีวิต และการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกที่ประกอบด้วยภาพรวมของแผนฯ ด้านการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ด้านการสร้างเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว และด้านการนำไปสู่การปฏิบัติ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อ การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นั้นผลมีการดำเนินงานร่วมกันในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว (สุกานดา สายทรัพย์, 2553) ในขณะที่การศึกษาเรื่องบทเรียนจากกระบวนการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว โดยภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการจัดการเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืนจังหวัดเชียงราย (มาฆะ ขิตตะสังคะ และคณะ, 2549) ที่พบว่าหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว องค์การบริหารงานส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม

ในการจัดทำแผน ในขณะที่ภาคประชาชนนั้นไม่มีส่วนในการรับรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาในครั้งนี้นี้ที่กลุ่มผู้รับจ้างหรือผู้ให้บริการการท่องเที่ยวในพื้นที่ซึ่งเท่ากับภาคประชาชนนั้นมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในการท่องเที่ยวอันเนื่องมาจากเป็นข้อกำหนดในการจัดทำแผนฯ ต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐที่ต้องมีการจัดทำประชาพิจารณ์ซึ่งในการจัดทำแผนปฏิบัติการการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2560 – 2564 (สำนักงานเพื่อการพัฒนาระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก, 2561) ได้มีการจัดประชุมสัมมนาการนำเสนอร่างแผนฯ ก่อนมีการประกาศใช้ในพื้นที่ทั้ง 3 จังหวัด เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ประกอบการจัดทำแผนการดำเนินการจัดทำแผนยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พิมพิภา นวนจา และ ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา (2563) ที่ได้มีการศึกษาบทบาทและหน้าที่ของภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ภาครัฐทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลให้คำแนะนำและทำความเข้าใจโดยมีภาคประชาชนเป็นผู้เสนอความต้องการ ความคิดเห็น กำหนดรูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่วนการดำเนินการในการกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแนวทางการดำเนินการจัดทำแผนฯ มีความสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดลำพูนอย่างยั่งยืน (อนวัต เชื้อเย็น, 2551) ที่กำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในการฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากร ตรงกับแผนงานที่ 1 การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และการเสริมศักยภาพในการแข่งขันกับภาคธุรกิจบริการท่องเที่ยวและบริการตรงกับแผนงานที่ 3 การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

ความจำเป็นที่ต้องใช้สื่อที่มีความหลากหลายและเหมาะสมเพื่อเข้าถึงกลุ่มภาคีในแต่ละกลุ่มการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญ เช่นช่วงอายุของภาคีนั้นกลุ่มอายุมากกว่า 40 ปี การเผยแพร่โดยตรงมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนการเผยแพร่จากสื่อมวลชนท้องถิ่นหรือส่วนกลางรวมถึงทางออนไลน์นั้นสามารถดำเนินการได้เพราะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเป็นต้น ทั้งนี้จากการศึกษายังพบข้อมูลที่สำคัญอีกประการหนึ่งว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มาจากส่วนกลางและจากสื่อออนไลน์ในระดับมากเมื่อเทียบกับสื่อประเภทอื่น ๆ ดังนั้น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ให้ภาคีการท่องเที่ยวได้รับควรเป็นสื่อจากส่วนกลางและสื่อออนไลน์ ทั้งนี้พบว่าในปัจจุบันการใช้สื่อออนไลน์จะเป็นประโยชน์และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

ได้มากกว่าในอดีต โดยเปรียบเทียบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตที่ผู้รับสารไม่ให้ความสำคัญ หรือมีการบริโภคข่าวสารข้อมูลจากสื่อประเภทออนไลน์หรือสื่ออินเทอร์เน็ต การรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลที่แตกต่างกันนั้นโดยเฉพาะในประเด็นของจังหวัดที่ปฏิบัติงานหรือให้บริการการท่องเที่ยว นั้น แสดงถึงอาจจะเป็นเพราะการให้ข้อมูลข่าวสาร มีการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลในทุกจังหวัด ของระยองเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ กัน ดังนั้นจากผลการวิจัยที่แสดงถึงการรับรู้ ข่าวสารข้อมูลที่แตกต่างกัน ดังนั้นการวางแผนหรือการกระจายข่าวสารข้อมูลในแต่ละจังหวัด อาจมีการปรับเปลี่ยนให้เข้าถึงกลุ่มภาคการท่องเที่ยวแตกต่างกันในแต่ละจังหวัด หรือพื้นที่ที่มีขีดความสามารถในการรับข่าวสารข้อมูลที่แตกต่างกัน

จากการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในทุกประเด็น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความสงบสุขและสันติสุขตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่องค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ได้ประกาศแนวเป้าหมายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและประเด็นด้านความยั่งยืนที่คำนึงถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ และการรักษาสมดุลของการท่องเที่ยวโดยการมีการกำหนดปริมาณนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถคงรักษาสสมดุลทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความสำคัญในระดับมากในทุกประเด็น แสดงถึงความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของภาคการท่องเที่ยว เป็นผลดีต่อการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จากความเข้าใจดังกล่าวเมื่อนำไปจัดทำแผนและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมจึงควรมีการติดตามและประเมินผล การที่ภาคการท่องเที่ยวมีความเข้าใจการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแล้วอาจต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมในกรณีที่ยังมีการสร้างผลกระทบทางลบที่เกิดจากการท่องเที่ยว ด้าน สังคม วัฒนธรรม หรือสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม

ความสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาคูณภาพแหล่งท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาบุคลากรที่ให้บริการการท่องเที่ยว และด้านการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยว ที่ให้ผลที่มีความสัมพันธ์ แต่อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งแสดงถึงการจัดทำแผนยังไม่สอดคล้องกับแนวความคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเท่าที่ควร ดังนั้นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต ควรมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวคิดด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในระดับแผนงาน ยุทธศาสตร์ และโครงการ โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

แทรกในตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goal) ที่กำหนดเป้าหมายความสำเร็จภายในปี พ.ศ. 2573

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปเสนอประเด็นที่ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคตดังนี้

1. แนวทางการศึกษากระบวนการติดตามภาคีการท่องเที่ยวในการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามความสำเร็จของแผนพัฒนาการท่องเที่ยว เนื่องจากการจัดทำแผนในปัจจุบันการตรวจสอบติดตามความสำเร็จเป็นหน้าที่ของหน่วยงานเจ้าของแผนงานหรือหน่วยงานติดตามประสิทธิภาพของการใช้งบประมาณ ซึ่งควรมีการศึกษาในประเด็นนี้ในอนาคต

2. การศึกษาการรับรู้ของชุมชนกับการเข้าถึงการพัฒนาตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่จัดทำขึ้น เพื่อให้ทราบถึงแนวทางที่ชุมชนจะสามารถเข้าถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวและมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์จากแผนงานการท่องเที่ยวที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ชุมชนสามารถตั้งรับการพัฒนาและชุมชนสามารถมีทิศทางในการเข้าถึงข่าวสารข้อมูลเพื่อการเป็นชุมชนเชิงรุกในการเป็นตัวตั้งต้นของการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

3. การศึกษาแบบจำลองการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกโดยรวมกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวซ้อนทับ เพราะในพื้นที่ ระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก มีการกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันออก จึงทำให้แผนพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่มีมากกว่า 1 แผน จนทำให้เกิดความสับสนและซ้อนทับทั้งในเชิงการบริหารการพัฒนา การจัดการพื้นที่ และการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลของแผนงานโครงการที่มีในพื้นที่

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). ประกาศคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2563, จาก http://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7705
- กุสุมา ภูเสตว์. (2553). การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- คณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- บัวผืน ไททรัพย์, พวงเพ็ญ ชูรินทร์, จิตติมา จ้อยเจือ และ อโศก ศรีสวัสดิ์. (2562). การศึกษาการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ : กรณีศึกษาชุมชนพุ่มเรียงอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. **วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิตย์**. 13(2), 190-220.
- พิมพ์ิกา นวนจา และ ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. (2563). ภาเคื้อข่ายการจัดการท่องเที่ยวของหมู่บ้านแม่กำปอง ตำบลห้วยแก้ว อำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่. **วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์**. 11(2), 29-54.
- พิศิษฐ ตัณฑวนิช และ พนา จินดาศรี. (2561). ความหมายที่แท้จริงค่า IOC. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 24(2), 3-12.
- มาฆะ ชิตตะสังคะ, วิทยา วรณศิริ, อัคริน จุมปา, ภาคภูมิ ต้นพิงค์, ณัฐธิดา จุมปา และดวงรัตน์ อินพรหม. (2549). **บทเรียนจากกระบวนการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดการเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืนจังหวัดเชียงราย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), สำนักงานประสานงานการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน.
- วัชรา บุรีศรี. (2551). **กระบวนการและเครือข่ายการสื่อสาร เพื่อการจัดการสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน อุทยานแห่งชาติตะรุเตา และพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิลาวัลย์ เรืองปฏิกรณ์. (2546). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อเพื่อการสื่อสารการตลาด กับความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมกรท่องเที่ยวไทย ในโครงการไทยเที่ยวไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนงานพัฒนาระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก (พ.ศ.2560 - 2564) รายงานหลัก**. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2563, จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6381
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2563**, จาก http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422

- สำนักงานเพื่อการพัฒนาาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก. (2561). **แผนปฏิบัติการการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก**. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2561, จาก <https://www.eeco.or.th/web-upload/filecenter/untitled%20folder/EEC010.pdf>
- สุกานดา สายทรัพย์. (2553). **การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนแบบบูรณาการในจังหวัดขอนแก่น**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อนูวัต เชื้อเย็น. (2551). **การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดลำพูนอย่างยั่งยืน**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อารยา องค์กรเยี่ยม และ พงศ์ธารา วิจิตเวชไพศาล. (2561). การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย. **วิสัญญีสาร**. 44(1), 36-42.
- Cochran, W. G. (1953). **Sampling Techniques**. New York: John Wiley & Sons. Inc.
- Salkind, N. J. (2000). **Exploring Research**. Michigan: Prentice Hall.